

Sygn. akt VII U 677/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 listopada 2018 r. w Warszawie

sprawy A. G. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania A. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 26 lutego 2018 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. G. (1) prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 22 stycznia 2018 r. do dnia 28 lutego 2019 r.

UZASADNIENIE

W dniu 16 kwietnia 2018 r. **A. G. (1)** złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 26 lutego 2018 r. znak: (...) w przedmiocie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wnosząc o ponowne rozpoznanie wniosku o rentę. W uzasadnieniu ubezpieczona wyjaśniła, że ze względu na nawracające bóle kręgosłupa związane z chorobami oraz częste przebywanie na zwolnieniach lekarskich podjęła się operacji kręgosłupa, która miała jej pomóc w powrocie do zdrowia, jednakże w wyniku przebytej operacji i długiej rehabilitacji jej stan zdrowia uległ pogorszeniu. Odwołująca wskazała, że do dnia dzisiejszego odczuwa stałe, silne bóle kręgosłupa promieniujące na nogi, które uniemożliwiają jej wykonywanie nawet prostych czynności domowych, a także utrzymywania się w pozycji stojącej lub siedzącej oraz dźwigania. Zaznaczyła również, że wykonywanie jakiegokolwiek czynności związanej z pracą sprawia jej ból, a jej obecna sprawność fizyczna jest bardziej ograniczona niż przed operacją. Wielokrotna rehabilitacja tylko w niewielkim stopniu usprawniła ją w wykonywaniu najprostszych czynności, a w wielu aspektach życia codziennego jest zdana na pomoc drugiej osoby. Z uwagi na powyższe okoliczności wniosła o ponowne rozpatrzenie wniosku o orzeczenie renty (odwołanie k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 4 czerwca 2018 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy powołał się na treść art. 57 i 58 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wskazał, że odwołująca nie spełnia przesłanek do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 2 lutego 2018 r. nie uznała jej

za osobę niezdolną do pracy. W świetle powyższego zdaniem organu rentowego odwołanie jest bezzasadne i powinno zostać oddalone (odpowiedź na odwołanie k. 5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca się A. G. (1) ma 48 lat, ma wykształcenie zawodowe. Ostatnio pracowała jako konfektioner i montażystka akcesoriów kosmetycznych (zaświadczenia Rp-7, informacje o okresach składkowych – akta rentowe, bezsporne).

W okresie od 27 kwietnia 2017 r. do 21 stycznia 2017 r. odwołująca pobierała z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. świadczenie rehabilitacyjne. Świadczenie to było jej przyznane z uwagi na ogólny stan zdrowia – odwołująca miała problemy z bólem kręgosłupa, leczyla się operacyjnie z tego powodu (decyzje ZUS ws. świadczenia rehabilitacyjnego – akta rentowe).

W dniu 1 grudnia 2017 r. A. G. (1) złożyła w ZUS (...) Oddział w W. wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. W toku postępowania zainicjowanego powyższym wnioskiem odwołująca została skierowana do lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 28 grudnia 2017 r. nie stwierdził u niej niezdolności do pracy.

Na skutek wniesionego sprzeciwu od ww. orzeczenia odwołująca została skierowana na badanie przez komisję lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 2 lutego 2018 r. podtrzymała stanowisko lekarza orzecznika ZUS uznając, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy. W oparciu o powyższe ZUS (...) Oddział w W. skarżoną decyzją z dnia 26 lutego 2018 r. odmówił A. G. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek odwołującej o rentę, orzeczenia lekarza orzecznika ZUS i komisji lekarskiej ZUS, informacja o wniesieniu sprzeciwu, skarżona decyzja ZUS z 26.02.2018 r. – akta rentowe).

A. G. (1) odwołała się od powyższej decyzji (odwołanie k. 3-4 a.s.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy ustalił, że odwołująca od około 2011 roku zgłaszała dolegliwości bólowe kręgosłupa. W sierpniu 2016 roku odwołująca przeżyła operację kręgosłupa w odcinku lędźwiowym, wykonano discektomię od L4 do S1

ze spondylodezą tylną przez nasadową L3/S1 iż usztywnieniem międzytrzonowym L4/S1.

Po operacji odwołująca korzystała z rehabilitacji ambulatoryjnej w lutym 2017 r.

oraz sanatoryjnej w ramach prewencji rentowej ZUS na przełomie marca i kwietnia 2017 r.,

a także świadczeń rehabilitacyjnych. Podczas wizyty neurologicznej w styczniu 2018 roku

u odwołująca zgłaszała bóle stawów krzyżowo-biodrowych oraz pieczenie i palenie nóg, rozpoznano ograniczenie zakresu ruchu odcinka piersiowo-lędźwiowego ale bez z objawów ognisk ubytkowych. W badaniu neurochirurgicznym z kwietnia 2018 r. stwierdzono,

że efekt pooperacyjny jest niezadowalający i wymaga dalszej diagnostyki, występuje ograniczenie możliwości dźwigania i długotrwałego przebywania w wymuszonej pozycji. Ponadto odwołująca korzysta z usług poradni zdrowia psychicznego z powodu zaburzeń depresyjnych od około 2 lat, a ich wtórną przyczyną jest uwarunkowana dolegliwościami bólowymi kręgosłupa. Odwołująca skarży się na obniżony nastrój, drażliwość, lecz się farmakologicznie. U odwołującej w dalszym ciągu po zakończeniu świadczeń rehabilitacyjnych występują zniesienia ruchów w odcinku lędźwiowym i wzmożone napięcie mięśni lędźwiowych, a stan ten uniemożliwia wykonywania czynności wymagających schylania dźwigania. Stan zdrowia odwołującej z perspektywy ortopedycznej rokuje poprawę. Z perspektywy neurologicznej i psychologicznej stan zdrowia odwołującej nie jest niezdolna do pracy (opinie biegłych sądowych: ortopedy k. 22-24 a.s., neurolog k. 34 a.s., psycholog k. 61-63 a.s.; dokumentacja lekarska odwołującej k. 4 a.s., k. 20 a.s., k. 51-58 a.s. oraz tom I akt rentowych).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wymienionych wyżej dowodów z dokumentów oraz opinii biegłych sądowych, dając im wiarę w całości.

Treść dowodów nie nasuwała zastrzeżeń co do ich wiarygodności, same zaś dowody nie były kwestionowane przez strony postępowania. W szczególności Sąd miał na względzie, że organ rentowy nie wnosił zastrzeżeń do opinii biegłego ortopedy stwierdzającego u odwołującej istnienie częściowej niezdolności do pracy (k. 37-38 a.s.).

W tych okolicznościach Sąd uznał zebrany materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. G. (1) było zasadne.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia prawa odwołującej się do świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy. W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W treści wskazanej powyżej regulacji zostały określone warunki konieczne do powstania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki te muszą być spełnione łącznie.

Istota wskazanego wyżej sporu skupiała się natomiast na tym, czy odwołująca jest osobą niezdolną do pracy. Na podstawie skarżonej decyzji organ rentowy odmówił A. G. (1) prawa do ww. świadczenia powołując się na stanowisko komisji lekarskiej, zgodnie z którym odwołująca jest zdolna do pracy. Jednocześnie ZUS nie kwestionował spełnienia przez odwołującą pozostałych przesłanek określonych w art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej. Mając na względzie podniesiony w treści odwołania wniosek ubezpieczonej o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz zgłaszane przez nią okoliczności dotyczące stanu jej zdrowia rozważania Sądu sprowadzały się weryfikacji stanowiska organu rentowego w zakresie możliwości zakwalifikowania A. G. (1) jako osoby niezdolnej do pracy.

Dokonanie oceny niezdolności do pracy ubezpieczonego powinno nastąpić przy uwzględnieniu regulacji art. 12 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z treścią którego niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu. Przepis art. 12 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy - całkowitą i częściową.

W myśl ww. przepisów osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania, co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej) (zob. przykładowo wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 28 stycznia 2004 r.,

II UK 222/03; z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 108/11; z dnia 9 czerwca 2016 r.,

III UK 149/15).

Ocena niezdolności do pracy w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania zatrudnienia wymaga z reguły wiadomości specjalnych. W sprawach z zakresu ubezpieczeń

społecznych dotyczących prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do dokonywania ustaleń w zakresie oceny stopnia zaawansowania chorób oraz ich wpływu na stan czynnościowy organizmu, uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych sądowych, zgodnie z treścią art. 278 k.p.c. Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Dlatego też opinie sądowo-lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów, mają zasadniczy walor dowodowy dla oceny schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 lutego 2016 r., III AUa 1609/15).

W kontekście powyższego Sąd Okręgowy zważył, że charakter niniejszej sprawy oraz przedmiot sporu był ściśle związany ze stanem zdrowia odwołującego, co wymagało analizy dokumentacji medycznej przy użyciu wiadomości specjalnych posiadanych przez biegłych sądowych lekarzy. Wobec tej okoliczności Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe

w oparciu o załączoną do akt sprawy dokumentację medyczną odwołującego oraz opinie biegłych sądowych z zakresu ortopedii, neurologii i psychologii, a wynikiem tak przeprowadzonego postępowania było ustalenie, że stan zdrowia A. G. (1) na dzień wydania skarżonej decyzji uzasadnia uznanie jej za osobę niezdolną do pracy w stopniu częściowym. Przyczyną tej niezdolności jest rozpoznany u odwołującej przewlekły zespół bólowy kręgosłupa, na który odwołująca uskarża się od 2011 roku. Mimo podjętego leczenia, w tym operacji kręgosłupa w odcinku piersiowo-lędźwiowym 2 sierpnia 2016 roku,

a następnie co najmniej 12 miesięcznej rehabilitacji nie uzyskano poprawy stanu zdrowia; odwołująca w dalszym ciągu skarży się na dolegliwości bólowe oraz spowodowane tym ograniczenia w sprawności ruchowej. Jak wskazał biegły sądowy ortopeda w sporządzonej

na rzecz niniejszej sprawy opinii ostatnie wizyty odwołującej w poradniach neurologicznej i neurochirurgicznej skutkowały stwierdzeniem niezadowolających efektów leczenia operacyjnego i pooperacyjnego. Ponadto z ustaleń Sądu wynika, że odwołująca cierpi również na schorzenia natury psychicznej w postaci zaburzeń lękowo-depresyjnych oraz podłożem tych zaburzeń jest utrzymujący się u odwołującej zespół bólowy kręgosłupa, przy czym biegła psycholog wskazała, że schorzenie to nie powoduje niezdolności do pracy. Podobnie biegła neurolog nie znalazła podstaw do zakwalifikowania odwołującej jako niezdolnej do pracy z przyczyn neurologicznych.

Sąd podzielił prezentowane wyżej stanowisko biegłych sądowych, było ono bowiem przekonywujące i zostało poprzedzone analizą dokumentacji medycznej oraz badaniami przedmiotowymi na jej osobie. Jak wspomniano wyżej, w postępowaniu sądowym ocena niezdolności do pracy, a co za tym idzie również weryfikacja orzeczeń lekarzy orzeczników, wymaga zasięgnięcia wiadomości specjalnych. Podstawowym więc dowodem w sprawach

o rentę jest dowód z opinii biegłego. Sąd nie może natomiast czynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 września 2014 r., I UK 22/14; z dnia 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14; także wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14 września 2017 r. III AUa 258/17). Wymaga przy tym podkreślenia,

że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustosunkowując się do opinii biegłego ortopedy – który jako jedyny z biegłych sądowych stwierdził, że w zakresie jego specjalności medycznej odwołująca nie jest zdolna do pracy – w piśmie procesowym z dnia 24 września 2018 r.

nie wniósł do niej żadnych zastrzeżeń i uznał jego stanowisko za przekonywujące.

W tych okolicznościach zdaniem Sądu odwołująca spełnia warunki do uznania jej za osobę niezdolną do pracy w stopniu częściowym z przyczyn ortopedycznych. Sąd zważył przy tym, że odwołująca posiada wykształcenie zawodowe, przez ostatnie 13 lat pracowała jako sprzedawca i konfekcjoner. Tym samym zakres podjęcia przez odwołującą zatrudnienia ogranicza się w istocie do prac prostych, niewymagających szczególnych kwalifikacji, choć związanych z wysiłkiem fizycznym, który w jej przypadku jest przeciwwskazany. Sąd miał przy tym na względzie wskazania biegłego ortopedy, który powołując się przy tym na wyniki analizy dokumentacji medycznej stwierdził u odwołującej

przeciwskazania do wysiłku fizycznego, w tym istotne ograniczenie wykonywania pracy wymagającej schylania się, dźwigania czy też przebywania w pozycji wymuszonej.

Z uwagi na stwierdzenie niezdolności do pracy odwołującej oraz brak sporu co do pozostałych warunków koniecznych do przyznania renty określonych w art. 57 ustawy emerytalnej należało stwierdzić, że A. G. (2) spełnia przesłanki konieczne

do nabycia prawa do tego świadczenia. Ustalając okres na które prawo do świadczenia rentowego winno być przyznane Sąd miał na względzie wskazania biegłego ortopedy,

który podkreślił pozytywne rokowania co do poprawy stanu zdrowia odwołującej i zaznaczył, że częściowa niezdolność do pracy odwołującej trwa nadal po zakończeniu świadczeń rehabilitacyjnych (tj. po 21 stycznia 2018 r.) do dnia 28 lutego 2019 r.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy dokonał stosownej zmiany skarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 lutego 2018 r., o czym orzekł

jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Zarządzenie: (...)

K.S.